

Vergaderjaar 2011–2012

31 780

Wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten in verband met het bevorderen van de participatie van jonggehandicapten door werk en arbeidsondersteuning

Nr. 52

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2011

U heeft mij met uw brief van 9 december jongstleden (kenmerk 20101Z25808/2011D61335) verzocht vóór de begrotingsbehandeling van 13 december aanstaande te reageren op het bericht «Miljoenenfraude met wajong uitkering jong gehandicapten» van 8 december jongstleden. Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

Algemeen

Een jobcoach wordt ingezet om aan mensen met een structurele functionele beperking (met name jonggehandicapten, Wajongeren) ondersteuning en begeleiding te bieden bij het verrichten van reguliere arbeid. Het gaat hierbij om het aanleren van zowel sociale als werkgerelateerde vaardigheden. Daarnaast heeft de jobcoach een taak bij de begeleiding van de werkgever in zijn omgang met de Wajonger. Het doel is dat de Wajonger zelfstandig en uiteindelijk zonder begeleiding bij de werkgever aan de slag kan. In 2010 is in 13 200 gevallen een jobcoach ingezet. UWV maakt bij de inzet van jobcoaches alleen gebruik van erkende jobcoachorganisaties. In totaal zijn er circa 340 erkende jobcoachorganisaties.

Specifieke casus

Naar aanleiding van een melding heeft UWV onderzoek gedaan naar mogelijke fraude bij het gebruik van de jobcoachvoorziening. Dit signaal was eerder dit jaar lokaal aangeleverd en geregistreerd, maar leidde niet onmiddellijk tot een onderzoek. Na ontvangst van een brief van de melder aan de Raad van Bestuur in augustus van dit jaar heeft het UWV de validiteit van het signaal onderkend en is het gestart met het onderzoek.

Uit het onderzoek blijkt dat het betrokken bedrijf misbruik heeft gemaakt van de regeling door meer uren voor jobcoaching te declareren dan er daadwerkelijk gemaakt zijn.

In totaal zijn ruim 200 Wajongers verbonden aan de betrokken organisatie. Inmiddels zijn 51 dossiers van het betrokken bedrijf onderzocht. In ongeveer de helft van de onderzochte dossiers zijn onregelmatigheden geconstateerd, waardoor minimaal circa € 200 000 aan onterechte betalingen is verricht. UWV is nog bezig met het onderzoeken van de overige dossiers.

UWV heeft aangifte gedaan bij de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst. UWV vordert alle ten onrechte uitgekeerde betalingen terug. Hiertoe heeft UWV al beslag gelegd op de middelen van de betrokken organisatie. Ook is de erkenning van het bedrijf ingetrokken, waardoor het aan UWV geen diensten meer levert.

Ook doet UWV er alles aan om de gevolgen voor de Wajongers zo beperkt mogelijk te laten zijn. De groep die het betreft is inmiddels schriftelijk geïnformeerd over de vermeende fraude. Daarbij is hen medegedeeld dat UWV in overleg met de cliënt zo snel mogelijk een nieuwe jobcoach zal inzetten en indien ze geen werk hebben op zoek zal gaan naar een baan. Alle Wajongers worden binnenkort uitgenodigd voor een gesprek over hun persoonlijke situatie met een arbeidsdeskundige.

Vervolgacties

Naar aanleiding van het onderzoek zet het UWV een aantal vervolgacties in:

- Zoals boven gemeld doet UWV vervolgonderzoek naar de rechtmatigheid van de overige dossiers van de betrokken jobcoachorganisatie.
- Op dit moment heeft UWV op basis van eerdere signalen momenteel nog een ander bedrijf in onderzoek.
- De handhavingsteams van het UWV voeren vanaf begin 2012 naast de reguliere controles ook extra controles uit bij alle jobcoachorganisaties met een detacheringconstructie. Bij dit vervolgonderzoek neemt het UWV alle interne en externe signalen over mogelijke fraude mee.
- De interne meldingsprocedure rond mogelijke fraudegevallen wordt aangescherpt. UWV heeft de eigen medewerkers uitgenodigd signalen over fraude aan te melden.
- Het UWV zal verder alle mogelijke maatregelen treffen om de fraudegevoeligheid van de regeling te verminderen.

Ik vind het buitengewoon belangrijk dat het UWV heeft aangegeven zo spoedig mogelijk verdere intensieve controles uit te zullen voeren. Uit die controles moet blijken of er inderdaad breder wordt gefraudeerd. De conclusie dat het om fraude met miljoenen gaat, zoals gemeld in de media, kan op basis van de huidige informatie niet worden getrokken. Ik heb aan het UWV aangegeven dat valide signalen zo spoedig mogelijk onderzocht moeten worden.

Buiten de maatregelen die als gevolg van het onderzoek zijn ingezet heeft UWV daarnaast al eerder maatregelen in gang gezet om toekomstig misbruik te helpen voorkomen:

- Het protocol voor toekenning en verlenging van jobcoaching is eerder dit jaar al aangescherpt, waarbij arbeidsdeskundigen meer controle-mogelijkheden hebben gekregen.
- Ook werkt UWV aan aanscherping van de criteria voor erkenning van jobcoachorganisaties.

- En tenslotte is een verbeterplan in gang gezet wat als doel heeft de beheersing en sturing op alle voorzieningen aan te scherpen, de registratie te verbeteren, de fraudegevoeligheid te verminderen en de selectiviteit en kwaliteit te verbeteren.

Tot slot

Een dergelijk misbruik van voorzieningen ondermijnt het draagvlak voor de sociale zekerheid. Het is extra schrijnend dat dit geld niet is ingezet waar het voor is bedoeld: ondersteuning om jongeren met een arbeids-handicap in regulier werk te krijgen en te houden.

Het UWV heeft een eigen Centraal Meldpunt Fraude. Daar kunnen mensen zich via internet, telefonisch en per brief melden, zo nodig anoniem. Via de media heb ik burgers opgeroepen om zich te melden bij het UWV indien zij een vermoeden hebben van fraude met subsidie om jonggehandicapten met jobcoaches aan het werk te helpen.

Overeenkomstig de lijn van dit kabinet dat fraude dient te worden bestreden en ontmoedigd is het goed dat het UWV zich hier duidelijk tegen keert.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
P. de Krom